

6 AUGUSTUS 1984
Circulaire betreffende het Wetboek
van de Belgische nationaliteit

Aan de heren Provinciegouverneurs;
 Aan de heren Procureurs-generaal bij de Hoven
 van Beroep;
 Aan de heren en Mevrn. Burgemeesters en Ambtenaren
 van de Burgerlijke Stand van het Rijk.

De wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit werd bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 12 juli 1984.

De artikelen 13 tot 21 van die wet betreffen de nationaliteit en zullen in werking treden op 1 januari 1985 (koninklijk besluit van 18 juli 1984, *Belgisch Staatsblad* van 4 augustus 1984); zij bevatten bepalingen die het Wetboek van de Belgische nationaliteit vormen alsook wijzigings- en opheffingsbepalingen.

In het Wetboek wordt een globale hervorming voorgesteld van het stelsel van de Belgische nationaliteit.

Ik heb het opportuun geacht U hierbij enkele preciseringen te verstrekken die de toepassing van de nieuwe bepalingen inzake nationaliteit zullen vergemakkelijken.

Hoofdstuk I van het Wetboek bevat de algemene bepalingen. Deze zijn van toepassing op het volledige Wetboek.

In dit verband dienen de volgende opmerkingen te worden gemaakt:

1. Telkens in het Wetboek het woord ouder wordt gebruikt, moet onder die term zowel de moeder als de vader worden verstaan.

Daarenboven behelst het Wetboek geen enkel onderscheid tussen de natuurlijke en wettige kinderen: deze termen komen er bijgevolg niet in voor.

Het is echter vanzelfsprekend dat het kind ten overstaan van zijn vader of zijn moeder een naar Belgisch recht geldig vastgestelde afstammingsband moet bezitten of het een wettig of een natuurlijk kind betreft.

2. In het Wetboek wordt de leeftijd van de volledige bekwaamheid inzake nationaliteit van 21 op 18 jaar gebracht.

Bijgevolg heeft een wijziging van de afstamming, die zich voordoet nadat de kinderen de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, geen rechtstreekse weerslag op hun nationaliteit (zie art. 3). Zo zal ook de nationaliteitswijziging van de ouders als gezamenlijk gevolg geen invloed meer hebben op de nationaliteit van die kinderen (zie de art. 12 en 22, § 1, 3° en 6°).

Een ander gevolg van de toepassing van die regel is dat voortaan een rechtshandeling die als voorwerp heeft de verkrijging van de Belgische nationaliteit door nationaliteitskeuze (art. 14) of door naturalisatie (art. 19), het verlies (art. 22, § 1, 1° en 2°) of de her verkrijging (art. 24) van de Belgische nationaliteit, slechts vanaf de leeftijd van 18 jaar zal kunnen gesteld worden: hiertoe zal de belanghebbende geen toestemming moeten bekomen van de ouders of van andere personen zoals dit voorheen voorzien was bij artikel 21 van de gecoördineerde wetten op de Belgische nationaliteit.

Hoofdstuk II heeft betrekking op de toekenning van de Belgische nationaliteit.

Artikel 8 somt de gevallen op waarin de Belgische nationaliteit van rechtswege verleend wordt aan de kinderen op grond van de nationaliteit van de vader of van de moeder.

Betreffende dit artikel moet de aandacht op de volgende punten worden gevestigd:

a) Krachtens artikel 8, § 1, 2°, b, kan de Belgische ouder binnen een zekere termijn een verklaring afleggen waarin hij verzoekt om toekenning van de Belgische nationaliteit aan zijn in het buitenland geboren kind.

De ambtenaar van de burgerlijke stand moet hier niet nagaan of de ouder, die de verklaring aflegt, al dan niet het gezag over het kind uitoefent op de dag van de verklaring; hij moet er zich enkel van vergewissen dat er tussen het kind en de persoon die de verklaring aflegt, een naar Belgisch recht geldig vastgestelde afstammingsband bestaat.

6 AOUT 1984
Circulaire concernant le Code
de la nationalité belge

A MM. les Gouverneurs de province;
 A MM. les Procureurs généraux près les Cours d'appel;

A MM. et Mmes les Bourgmestres et Officiers de l'Etat civil du Royaume.

Le *Moniteur belge* du 12 juillet 1984 a publié la loi du 28 juin 1984 relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge.

Les articles 13 à 21 de cette loi concernent la nationalité et entreront en vigueur le 1er janvier 1985 (arrêté royal du 18 juillet 1984, *Moniteur belge* du 4 août 1984); ils contiennent des dispositions formant le Code de la nationalité belge ainsi que des dispositions modificatives et abrogatoires.

Le Code présente une refonte globale du régime de la nationalité belge.

J'ai estimé opportun de vous fournir ci-après quelques précisions qui faciliteront l'application des nouvelles dispositions en matière de nationalité.

Le Chapitre Ier du Code contient les dispositions générales. Celles-ci s'appliquent à l'ensemble du Code.

Dans ce contexte, les remarques suivantes doivent être faites:

1. Chaque fois que dans le Code le mot auteur est usité, on entend par ce terme aussi bien la mère que le père.

De plus, le Code ne comporte aucune distinction entre les enfants naturels et légitimes: dès lors, ces termes n'y figurent pas.

Toutefois, il va de soi que l'enfant doit posséder, à l'égard de son père ou de sa mère, un lien de filiation valablement établi en droit belge, qu'il s'agisse d'un enfant légitime ou d'un enfant naturel.

2. Dans le Code, l'âge de la pleine capacité en matière de nationalité a été abaissé de 21 à 18 ans.

Dès lors, une modification de la filiation survenue alors que les enfants ont déjà atteint l'âge de 18 ans n'a plus aucune incidence directe sur leur nationalité (voir art. 3). De même un changement de la nationalité des parents ne modifiera plus, par effet collectif, la nationalité de ces enfants (voir les art. 12 et 22, § 1er, 3° et 6°).

Une autre conséquence de l'application de cette règle est que dorénavant un acte juridique ayant pour objet l'acquisition de la nationalité belge par option (art. 14) ou par naturalisation (art. 19), la perte (art. 22, § 1er, 1° et 2°) ou le recouvrement (art. 24) de la nationalité belge, ne pourra être accompli qu'à partir de l'âge de 18 ans: à cet effet l'intéressé ne devra plus obtenir le consentement des parents ou d'autres personnes, comme il était prévu jadis par l'article 21 des lois coordonnées sur la nationalité belge.

Le Chapitre II a trait à l'attribution de la nationalité belge.

L'article 8 énumère les cas dans lesquels la nationalité belge est conférée de plein droit aux enfants en raison de la nationalité de leur père ou de leur mère.

Au sujet de cet article, il y a lieu d'attirer l'attention sur les points suivants:

a) En vertu de l'article 8, § 1er, 2°, b, l'auteur belge peut faire endéans un certain délai une déclaration réclamant, pour son enfant né à l'étranger, l'attribution de la nationalité belge.

L'officier de l'état civil ne doit pas vérifier ici si l'auteur qui fait la déclaration exerce ou non l'autorité sur la personne de cet enfant au jour de la déclaration; il doit uniquement s'assurer qu'il existe entre l'enfant et la personne qui fait la déclaration, un lien de filiation valablement établi en droit belge.

b) Voor de toepassing van de eerste paragraaf van artikel 8, moet de ambtenaar van de burgerlijke stand onderzoeken of de ouder werkelijk de Belgische nationaliteit bezit op de dag van de geboorte van het kind of, indien hij overleden is vóór die geboorte, op de dag van zijn overlijden. Bijgevolg is het, ingeval de afstammingsband van het kind ten aanzien van zijn ouder slechts na de geboorte van het kind wordt vastgesteld of in het geval van de verklaring voorzien bij artikel 8, § 1, 2°, b), voor de ambtenaar van de burgerlijke stand zonder belang de nationaliteit te kennen van de ouder op het ogenblik van die vaststelling of van die verklaring.

c) Paragraaf 4 van artikel 8 slaat op de gevallen waarin de afstammingsband van het kind heeft opgehouden te bestaan, b.v. ingevalgeveel een ontkenning van vaderschap of een nietigverklaring van de erkenning wanneer het een onwettig kind betreft.

Artikel 9 bepaalt dat voortaan elke vorm van adoptie voor de nationaliteit van de geadopteerde, die de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt of niet ontvoegd is voor die leeftijd, dezelfde gevolgen zal hebben als de afstamming: dit artikel vertoont bijgevolg een analogie met artikel 8.

Deze wijze van toekenning is onderworpen aan dezelfde beperkingen als de toekenning van de nationaliteit op grond van de nationaliteit van de vader of van de moeder. Nochtans dient te worden onderlijnd dat, alhoewel het niet langer vaststaan van de afstammingsgevolgen heeft inzake nationaliteit (art. 8, § 4, van het Wetboek), de herroeping — uitzonderlijk geval — van de adoptie integendeel geen weerslag heeft op de nationaliteit: de herroeping van de adoptie heeft bijgevolg niet het verlies van de Belgische nationaliteit tot gevolg.

Artikel 9 is van toepassing zowel op de adopties die tot stand zijn gekomen in het buitenland als op deze — adopties of wettigingen door adoptie — die in België werden gehomologeerd of uitgesproken: het volstaat dat de adopties — welke ook hun benaming weze — geldig werden gesloten in het buitenland volgens de plaatselijke vormen (*locus regit actum*) en het persoonlijk statuut van de partijen werd geëerbiedigd, opdat dezen zouden kunnen worden erkend in ons land (zie art. 344, § 1, lid 2, van het Burgerlijk Wetboek). (Zie ook de omzendbrief van 30 april 1984 betreffende de erkenning door de ambtenaar van de burgerlijke stand van vreemde beslissingen inzake de staat van de persoon — *Belgisch Staatsblad* van 30 mei 1984, p. 7929).

Krachtens artikel 9, lid 1, 2°, b, kan de Belgische adoptant, binnen een bepaalde termijn een verklaring afleggen waarbij hij verzoekt om toekenning van de Belgische nationaliteit aan zijn geadopteerd kind dat in het buitenland is geboren. Voor de toepassing van deze bepaling dient de ambtenaar van de burgerlijke stand niet te onderzoeken of de adoptant die de verklaring aflegt, al dan niet het gezag over dit kind uitoefent op de dag van de verklaring: hij moet er zich enkel van vergewissen dat de adoptie mag erkend worden in België en dat de verklaarder de hoedanigheid van Belg bezat de dag dat de adoptie uitwerking had.

Volgens artikel 10, lid 1, is Belg, het kind geboren in België en dat, op gelijk welk ogenblik voor de leeftijd van 18 jaar of voor de ontvoeding voor die leeftijd, staatloos zou zijn indien het die nationaliteit niet bezat: deze bepaling neemt dus niet enkel het criterium van de geboorte in acht maar is eveneens toepasselijk op het geval van het kind dat bij zijn geboorte in België een vreemde nationaliteit bezit doch die verliest voor de leeftijd van 18 jaar of de ontvoeding voor die leeftijd.

Artikel 11 bepaalt dat de ouder of adoptant die in België is geboren een verklaring kan afleggen tot toekenning van de Belgische nationaliteit aan zijn kind of geadopteerd kind dat in België is geboren en de leeftijd van 12 jaar nog niet heeft bereikt. De ambtenaar van de burgerlijke stand dient niet te onderzoeken of de verklaarder al dan niet het gezag uitoefent over het kind op de dag van de verklaring.

Artikel 12 betreft de toekenning van de Belgische nationaliteit als gezamenlijk gevolg van een akte van verkrijging. Deze kinderen worden automatisch Belg door geboorte (artikel 5 van het Wetboek).

Indien ze zulks wensen, zullen ze, vanaf de leeftijd van 18 jaar, op ieder ogenblik kunnen afzien van de Belgische nationaliteit op voorwaarde dat ze niet staatloos worden: te dien einde zullen ze voorafgaandelijk de koninklijke machtiging voorzien bij artikel 22, § 2, van het Wetboek niet hoeven aan te vragen noch te bekomen.

Hoofdstuk III handelt over de verkrijging van de Belgische nationaliteit: de artikelen 13 tot 21 bepalen in welke gevallen en onder welke voorwaarden vreemdelingen Belg kunnen worden door een uitdrukkelijke wilsuiting hunnentwege.

b) Pour l'application du paragraphe 1er de l'article 8, l'officier de l'état civil doit examiner si l'auteur possède effectivement la nationalité belge au jour de la naissance de l'enfant ou, s'il est mort avant cette naissance, au jour de son décès. Par conséquent, dans le cas où le lien de filiation de l'enfant à l'égard de son auteur n'est établi qu'après la naissance de l'enfant ou dans le cas de la déclaration prévue par l'article 8, § 1er, 2°, b, il est sans intérêt pour l'officier de l'état civil de connaître la nationalité que possède l'auteur au moment de cet établissement ou de cette déclaration.

c) Le paragraphe 4 de l'article 8 vise les cas où le lien de filiation de l'enfant a cessé d'être établi, par exemple suite à un désaveu de paternité ou une annulation de reconnaissance lorsqu'il s'agit d'un enfant illégitime.

L'article 9 dispose que désormais toute forme d'adoption aura les effets de la filiation sur la nationalité de l'adopté qui n'a pas atteint l'âge de 18 ans ou n'est pas émancipé avant cet âge: dès lors cet article présente une analogie avec l'article 8.

Ce mode d'attribution est soumis aux mêmes restrictions que l'attribution de la nationalité en raison de la nationalité du père ou de la mère. Toutefois, il y a lieu de souligner que si la cessation de l'existence de la filiation a des conséquences sur la nationalité (art. 8, § 4, du Code), la révocation — cas exceptionnel — de l'adoption, au contraire, n'a pas de répercussion sur la nationalité: la révocation de l'adoption n'entraîne donc pas de perte de la nationalité.

L'article 9 s'applique aussi bien aux adoptions réalisées à l'étranger qu'à celles — adoptions ou légitimations par adoption — qui ont été homologuées ou prononcées en Belgique: il suffit que les adoptions — quelles que soient leurs dénominations — soient valablement faites à l'étranger dans les formes locales (*locus regit actum*) et que le statut personnel des parties ait été respecté pour qu'elles puissent être reconnues dans notre pays (voir art. 344, § 1er, alinéa 2, du Code civil). (Voir aussi la circulaire du 30 avril 1984 concernant la reconnaissance par les officiers de l'état civil des décisions étrangères — *Moniteur belge* du 30 mai 1984, p. 7929).

En vertu de l'article 9, alinéa 1er, 2°, b, l'adoptant belge peut faire, endéans un certain délai, une déclaration réclamant l'attribution de la nationalité belge pour son enfant adoptif né à l'étranger. Pour l'application de cette disposition, l'officier de l'état civil ne doit pas vérifier si l'adoptant qui fait la déclaration exerce ou non l'autorité sur la personne de cet enfant au jour de la déclaration: il doit uniquement s'assurer que l'adoption peut être reconnue en Belgique et que le déclarant possédait la qualité de Belge à la date à laquelle l'adoption produisait ses effets.

Selon l'article 10, alinéa 1er, est Belge, l'enfant né en Belgique et qui, à un moment quelconque avant l'âge de 18 ans ou l'émancipation antérieure à cet âge, serait apatride s'il n'avait cette nationalité: cette disposition ne prend donc pas uniquement le critère de la naissance en considération mais s'applique également au cas de l'enfant né en Belgique pourvu d'une nationalité étrangère mais qui la perd avant 18 ans ou l'émancipation antérieure.

L'article 11 dispose que l'auteur ou l'adoptant né en Belgique peut faire une déclaration réclamant pour son enfant ou son enfant adoptif né en Belgique l'attribution de la nationalité belge avant que cet enfant n'ait atteint l'âge de 12 ans. L'officier de l'état civil ne doit pas vérifier si le déclarant exerce ou non l'autorité sur la personne de l'enfant au jour de la déclaration.

L'article 12 a trait à l'attribution de la nationalité belge par effet collectif d'un acte d'acquisition. Ces enfants deviennent automatiquement Belges de naissance (article 5 du Code).

S'ils le désirent, ils pourront, dès l'âge de 18 ans, à tout moment renoncer à la nationalité belge, à condition de ne pas devenir apatrides: à cet effet, ils ne devront ni demander ni obtenir au préalable l'autorisation royale prévue par l'article 22, § 2, du Code.

Le Chapitre III est relatif à l'acquisition de la nationalité belge: les articles 13 à 21 prévoient dans quels cas et sous quelles conditions les étrangers peuvent devenir Belges par une manifestation expresse de leur volonté.

Artikel 13 geeft een opsomming van de personen die de Belgische nationaliteit kunnen verkrijgen door nationaliteitskeuze. Krachtens artikel 14 dient de verklaring van nationaliteitskeuze te worden afgelegd tussen de leeftijd van 18 en 22 jaar. Dit artikel preciseert tevens de verblijfsvoorwaarden die moeten worden vervuld om een optie te kunnen doen. De rechter zal oordelen of het verblijf in het buitenland kan worden gelijkgesteld met het verblijf in België.

De procedure van nationaliteitskeuze wordt geregeld bij artikel 15. De verklaring van nationaliteitskeuze wordt afgelegd voor de ambtenaar van de burgerlijke stand of in het buitenland voor het hoofd van de Belgische diplomatieke zending of consulaire post: geen enkele bekendmaking is voorzien noch door aanplakking aan de deur van het gemeentehuis, noch door inlassing in een dagblad.

De ambtenaar van de burgerlijke stand ontvangt de verklaringen van nationaliteitskeuze en voegt zich naar de richtlijnen die hem terzake door de gerechtelijke autoriteiten zullen worden gegeven: hij maakt de volledige dossiers aangaande die verklaringen over aan het parket van de rechtbank van eerste aanleg dat zal nagaan of de wettelijke voorwaarden van leeftijd en verblijf zijn vervuld en dat zal onderzoeken of er beletsels zijn wegens gewichtige feiten, eigen aan de persoon, en of de verklaarder de wil heeft tot integratie.

Aan de vreemdelingen wordt niet gevraagd op alle punten de gelijken van de Belgen te worden. Het doel is tot een samenleving te komen waarbinnen de diversiteit wordt aanvaard. Maar hoewel dit doel niet betekent dat van de vreemdelingen een totale assimilatie wordt vereist, impliceert het hunnerzijds op zijn minst een bepaalde graad van integratie. Anders gezegd, het is niet de bedoeling dat de vreemdelingen die in België wensen te blijven hun onderscheidende geaardheid volkomen zouden verliezen en in alles de inheemse bevolking gaan nabootsen, doch zij moeten zich inspannen om zich geleidelijk in de gemeenschap te integreren en met deze harmonisch samen te leven.

Het aantal jaren aanwezigheid van een vreemdeling op ons grondgebied doet ongetwijfeld een vermoeden van integratie ontstaan, maar zulk vermoeden wordt soms ontkracht door feiten die dit tegenspreken.

Het onderzoek van het parket zal voortaan geen betrekking meer hebben op de « geschiktheid » (een begrip dat de meest volstrekte willekeur schijnt te laten bestaan), maar wel op enerzijds, de aanwijzingen voor een reële wil tot integratie in de Belgische samenleving en anderzijds, zelfs indien deze wilsuïting niet bewist wordt, op het bestaan van belemmeringen welke voortvloeien uit nader te omschrijven gewichtige feiten, eigen aan de persoon.

Op die manier geeft de wetgever, zonder de beoordelingsbevoegdheid aan de rechter of aan het parket te willen ontnemen, hen ten minste een duidelijke aanwijzing omtrent de geest van de regel: het betreft een integratie en niet een gelijkstelling, een wilsuïting tot integratie en niet een reeds volledig tot stand gekomen integratie; maar het volstaat niet deze wilsuïting te bevestigen opdat de rechter zich daarbij zonder enige controle zou neerleggen.

De belemmering moet uit gewichtige feiten, eigen aan de persoon, voortvloeien; aangezien dit begrip verschilt van dat van strafrechtelijke inbreuk dient de rechter nauwkeurig aan te geven om welke gewichtige feiten, eigen aan de persoon, het gaat.

In de gecoördineerde wetten was er sprake van de « geschiktheid » van de belanghebbende. Dit begrip is niet alleen abstract, maar geeft zelfs geen beknopte aanwijzing omtrent de geest van het systeem, noch omtrent de criteria die de controleoverheid moet in acht nemen.

Het is van belang dat iedere aanvraag tot verkrijging van de Belgische nationaliteit — zoals in het verleden — geval per geval wordt onderzocht. Indien men van dit onderzoek zou afzien en bewerkstelligen dat het verkrijgen van de nationaliteit een recht wordt voor de vreemdeling die de objectieve voorwaarden met betrekking tot zijn gezinstoestand en zijn verblijf vervult, dan zou men te strenge voorwaarden dienen op te leggen.

In de eerste plaats moet worden onderzocht of er beletsels bestaan wegens gewichtige feiten, eigen aan de persoon. Het is niet noodzakelijk dat deze feiten werden vastgesteld door een strafrechtelijke veroordeling. Zelfs als dit niet het geval is, dienen er perken te worden gesteld aan elk risico van willekeur en moet de rechter nader omschrijven welke die gewichtige feiten, eigen aan de persoon, zijn. Het is vanzelfsprekend dat niet iedere strafrechtelijke veroordeling een beletsel vormt. Daarentegen kan een veroordeling die een beletsel vormt in het buitenland uitgesproken zijn. Een ander feit dat in overweging kan worden genomen, is de omstandigheid dat tegen belanghebbende een besluit van uitzetting of een maatregel tot terugwijzing uit het Belgisch grondgebied is genomen.

L'article 13 énumère les personnes qui peuvent acquérir la nationalité belge par option. Selon l'article 14, l'option est faite entre l'âge de 18 et celui de 22 ans. Cet article précise aussi les conditions de résidence requises pour pouvoir opter. Le juge appréciera si la résidence en pays étranger pourra être assimilée à la résidence en Belgique.

La procédure de l'option est réglée par l'article 15. La déclaration d'option est faite devant l'officier de l'état civil ou, à l'étranger, devant le chef de la mission diplomatique ou du poste consulaire belge: aucune publicité n'est prévue, ni par voie d'affichage à la porte de la maison communale ni par insertion dans un journal.

L'officier de l'état civil reçoit les déclarations d'option et se conforme aux directives qui lui seront données, en cette matière, par les autorités judiciaires: il communique les dossiers complets relatifs à ces déclarations au parquet du tribunal de première instance qui vérifiera si les conditions légales d'âge et de résidence sont remplies et qui procédera à un contrôle portant sur l'existence d'empêchements résultant de faits personnels graves et sur la volonté d'intégration des déclarants.

Ce qui est demandé aux étrangers n'est pas de devenir en tout semblables aux Belges. L'objectif est de faire une société où la diversité est acceptée. Mais si cet objectif ne permet pas d'exiger des étrangers une totale assimilation, il implique du moins de leur part un certain degré d'intégration. Autrement dit, les étrangers désireux de demeurer en Belgique ne doivent pas perdre tous leurs caractères distinctifs et imiter en toute chose les autochtones, mais ils doivent s'efforcer de s'intégrer progressivement dans la communauté.

L'ancienneté de la présence d'un étranger sur notre territoire crée sans doute une présomption d'intégration, mais une telle présomption se trouve parfois renversée par l'évidence contraire.

L'enquête du parquet portera dorénavant non plus sur « l'idoneité » (notion qui ne suggère même pas une limite à l'arbitraire), mais, d'une part, sur les indices d'une réelle volonté d'intégration à la société belge, et, d'autre part, même si cette volonté n'est pas contestée, sur l'existence ou non d'empêchements résultant de faits personnels graves à préciser.

De la sorte, sans prétendre ôter tout pouvoir d'appréciation au parquet et au juge, le législateur lui donne du moins une indication nette sur l'esprit de la règle: il s'agit d'intégration et non d'assimilation, d'une volonté d'intégration et non d'une intégration déjà pleinement réalisée; mais il ne suffit pas que cette volonté soit affirmée, pour que l'autorité doive s'incliner sans aucune vérification.

Quant à l'empêchement, il doit résulter de faits personnels graves; cette notion étant distincte de celle d'infraction pénale, le juge doit préciser quels sont ces faits personnels graves.

Sous l'empire des lois coordonnées l'on parlait de « idoneité » du demandeur. Il a paru que cette notion était, non seulement abstraite, mais vide de toute indication même succincte sur l'esprit du système, et sur les critères dont l'autorité de contrôle doit s'inspirer.

Il importe que ceux qui pourront devenir Belges par une déclaration de volonté fassent — comme dans le passé — l'objet d'un contrôle cas par cas. Si l'on voulait renoncer à ce contrôle et faire de l'acquisition de la nationalité un droit pour l'étranger se trouvant dans des conditions objectives touchant à sa situation familiale et à sa résidence, il faudrait imposer des conditions trop strictes.

Le contrôle doit porter d'abord sur l'existence d'empêchements résultant de faits personnels graves. Il n'est pas nécessaire que ces faits soient constatés par une condamnation pénale. Encore faut-il, s'ils ne le sont pas, assigner une limite au risque d'arbitraire, en imposant au juge de préciser quels sont ces faits personnels graves. Il va de soi que toute condamnation pénale ne constitue pas un empêchement. En revanche, la condamnation qui constitue un empêchement peut avoir été prononcée à l'étranger. Un autre fait qui peut être pris en considération est la circonstance que l'intéressé a été renvoyé ou expulsé de Belgique.

Het zou onvoorzichtig zijn te stellen dat alle personen die de vermelde objectieve voorwaarden vervullen en aan wie geen gewichtige feiten, eigen aan de persoon, kunnen worden ten laste gelegd, het recht hebben Belg te worden.

Het vervullen van die voorwaarden laat zeker veronderstellen dat de integratie van belanghebbende in de Belgische samenleving op goede weg is en dat zijn wil tot integratie volledig is, doch de rechter moet de gelegenheid hebben om te oordelen of de omstandigheden deze veronderstelling niet tegenspreken, bij voorbeeld door een twijfel te werpen op de oprechtheid van de uitgebrachte wilsuiting.

Er dient nogmaals te worden onderstreept dat niet de assimilatie maar de integratie van belang is; het gaat er niet om de vreemdeling te vragen in alles de gelijke te zijn van Belgen door geboorte en aan ieder uiterlijk teken dat naar zijn oorsprong verwijst te verzaken, doch te eisen dat hij door zijn handelwijze en niet enkel door zijn verklaringen uit dat hij met Belgen in harmonie wenst te leven. Ter zake kan de omstandigheid dat een immigrant uitsluitend in een milieu van vreemdelingen leeft, samen met andere feiten, als betekenisvol worden beschouwd. Dit betekent niet dat deze omstandigheid afkeurenswaardig is; zij kan een vorm van getrouwheid zijn of een gevolg van het minder goed onthaal dat bepaalde vreemdelingen te beurt valt. Wat de oorzaak ook zij, het ontbreken van contacten met Belgen zal de integratie bemoeilijken.

Aan de personen van vreemde oorsprong moet de mogelijkheid worden gelaten hun cultuur, hun godsdienst, de taal van hun voorouders in stand te houden. De rechtbank mag bijgevolg geen rekening houden met het behoud van eigen culturele kenmerken, zoals een tongval, om de inwilliging te weigeren. Die wordt geweigerd wanneer de houding van de vreemdeling niet getuigt van de wil tot samenleven met de Belgen.

De weigering moet steunen op concrete feiten die de echte integratiewil in twijfel trekken. De Belgische nationaliteit is geen beloning voor goed gedrag en een weigering impliceert geen enkele blaam, maar zij veronderstelt zekere affiniteten.

In dit verband kunnen voorbeelden aangehaald worden van personen die slechts met vreemdelingen omgaan of gevallen van personen die hun kinderen in geen van de landstalen opvoeden. Zo'n houding betekent immers dat de belanghebbende de Belgische nationaliteit alleen aanvraagt om administratieve problemen in orde te brengen en om van voordelen te genieten.

Het staat de vreemdelingen vrij zich niet te integreren, maar dat rechtvaardigt wel de weigering om de nationaliteit van het gastland te verlenen.

Bij de beoordeling van de integratiewil, kan de betekenis van het feit dat iemand uitsluitend met vreemdelingen omgaat verschillen naargelang van de omstandigheid dat de betrokkene al dan niet de mogelijkheid heeft gekregen met Belgen om te gaan. Het komt er immers op aan na te gaan wat de uitgesproken wil is en, op grond van bepaalde aanwijzingen, zoals bijvoorbeeld de kennis van de taal of de omgang, te oordelen of de betrokkene goed op weg is om zich te integreren.

Een godsdienst hebben die slechts door weinig Belgen wordt gepraktiseerd is helemaal geen aanwijzing van niet-integratie; maar een godsdienstig gedrag of een gedrag waarvan de godsdienst het voorwendsel zou zijn (de plechtigheden van een eredienst verstoren, geloofsgenoten dwingen de godsdienstige plichten te vervullen) zou niet kunnen getuigen van de wil om met de Belgen harmonisch samen te leven en hun gewoonten te eerbiedigen: een van deze is de vrijheid de eredienst van zijn keuze te volgen of er geen enkele te volgen.

De integratiewil moet niet bewezen zijn en wanneer de rechtbank oordeelt dat die niet aanwezig is, dat wil zeggen dat de betrokkene zich om bepaalde redenen niet integreert, moet zij zulks in de beweegredenen van haar uitspraak verantwoorden.

Artikel 16 stelt het nieuw beginsel dat het huwelijk van rechtswege geen enkel gevolg heeft op de nationaliteit. Het voert een bevoorrechte procedure in tot verkrijging van de Belgische nationaliteit door een vreemde echtgenoot van een Belg: die vreemdeling kan Belg worden door verklaring (procedure van de nationaliteitskeuze) te allen tijde en op voorwaarde dat, op het ogenblik van de verklaring, de echtgenoten samenleven in België. Het is niet vereist dat de belanghebbende de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt om die verklaring af te leggen.

De rechterlijke autoriteiten zullen in ieder geval onderzoeken of de echtgenoten werkelijk samenleven en of het huwelijk niet uitsluitend werd gesloten met het oogmerk de belanghebbende de Belgische nationaliteit te doen verkrijgen.

Il serait imprudent de décider que tous ceux qui se trouvant dans lesdites conditions objectives et auxquels il n'y a pas de faits personnels graves à reprocher aient le droit de devenir Belges.

Certes, l'accomplissement de ces conditions fait présumer que l'intégration du déclarant à la société belge est en bonne voie et que sa volonté d'intégration est entière; mais il faut permettre au juge d'apprécier si les circonstances ne démentent pas cette présomption, par exemple en jetant le doute sur la sincérité de la déclaration de volonté.

Encore une fois, ce qui importe est l'intégration et non l'assimilation: il s'agit, non pas de demander à l'étranger d'être en tout semblable aux Belges de naissance et de perdre tout caractère distinctif rappelant ses origines, mais d'exiger qu'il manifeste par son comportement, et non seulement par des déclarations, qu'il désire vivre avec des Belges et en harmonie avec eux. A cet égard, la circonstance qu'un immigré vit exclusivement en milieu étranger peut être considérée, parmi d'autres, comme significative. Non qu'elle soit répréhensible; ce peut être une forme de fidélité, ou une conséquence du fait que certains étrangers ne sont pas bien accueillis. Mais quelle que soit sa cause, l'absence de contacts avec les Belges rend l'intégration difficile.

Il y a lieu de laisser aux personnes d'origine étrangère la faculté de conserver leur culture, leur religion, le souci de cultiver la langue de leurs ancêtres. Le tribunal ne pourra prendre en considération en elle-même la conservation de traits culturels propres, par exemple d'un accent, pour refuser l'agrément. Celui-ci est refusé si le comportement de l'étranger ne traduit pas la volonté de vivre en harmonie avec les Belges.

Son refus doit se baser sur des éléments concrets qui permettent de douter de sa volonté réelle d'intégration. La nationalité belge n'est pas la récompense d'un comportement, et son refus n'implique aucun blâme, mais elle suppose certaines affinités.

A cet égard, on peut citer le cas de personnes ne fréquentant que des étrangers ou le cas de personnes qui n'élèvent leurs enfants dans aucune des langues nationales. Une telle attitude implique en effet que l'intéressé demande la nationalité belge uniquement pour régler des problèmes d'ordre administratif et pour bénéficier d'avantages.

La non-intégration est une attitude permise à l'étranger, mais elle ne justifie pas l'obtention de la nationalité du pays d'accueil.

Pour apprécier la volonté d'intégration, le fait de ne fréquenter que des étrangers n'a pas la même signification suivant que la possibilité effective de fréquenter des Belges était ou non offerte. Il s'agit en effet d'examiner la volonté exprimée et de se rendre compte par la prise en considération d'indices, dont par exemple la connaissance de la langue et les fréquentations, si l'intéressé est en bonne voie d'intégration.

Le fait d'avoir une religion pratiquée par peu de Belges n'est absolument pas un indice de non-intégration; mais un comportement religieux, ou dont la religion serait le prétexte (troubler les cérémonies d'un culte, contraindre des coreligionnaires à observer des pratiques religieuses), pourrait ne pas traduire une volonté de vivre en harmonie avec les Belges et de respecter leurs usages, l'un de ceux-ci étant la liberté d'observer un culte de son choix ou de n'en observer aucun.

La volonté d'intégration ne doit pas être prouvée et si le tribunal estime qu'elle est absente, c'est-à-dire que l'intéressé n'est pas en voie d'intégration pour une raison particulière, il doit le justifier dans les motifs de sa décision.

L'article 16 pose le nouveau principe que le mariage n'exerce de plein droit aucun effet sur la nationalité. Il instaure une procédure privilégiée d'acquisition de la nationalité belge par les étrangers conjoints de personnes belges: ces étrangers peuvent devenir Belges par déclaration (procédure de l'option) en tout temps et à la condition qu'au moment de la déclaration il y ait vie commune en Belgique, entre les époux. Il n'est pas exigé que les intéressés aient atteint l'âge de 18 ans pour faire cette déclaration.

Les autorités judiciaires vérifieront dans chaque cas s'il existe réellement une vie commune entre les époux et si le mariage n'a pas été conclu dans le seul but de faire acquérir la nationalité belge au déclarant.

De wetgever heeft het niet opportuun geacht op voorhand en op uniforme wijze de duur van het samenleven, dat bewijst dat het huwelijk niet louter een formaliteit is, vervuld met het oog op de gevolgen inzake nationaliteit, te bepalen. Deze termijn zou nu eens te lang, dan eens te kort zijn. Zo bijvoorbeeld, indien een huwelijk laattijdig een gemeenschapsband bevestigt, kan het overbodig zijn te eisen dat na het voltrekken ervan een termijn van samenleven nog zou dienen te worden vastgesteld alvorens uitspraak van de rechter. Integendeel werd een minimumtermijn (zes maand) geëist, die alhoewel hij in sommige gevallen te kort kan zijn opdat de rechter hem als voldoende zou kunnen beschouwen, niettemin volstaat om zekere personen te ontmoedigen een fictief huwelijk te sluiten. Daarenboven werd aan de rechtbank de bevoegdheid toegekend, voor een door haar bepaalde termijn maar die niet meer dan twee jaar mag belopen, de uitspraak uit te stellen als de wil tot integratie waarvan sprake in artikel 15, § 2, onvoldoende is bewezen.

Voor meer bijzonderheden betreffende deze procedure: zie Doc. Kamer nr. 21 van 1 maart 1984, p. 117 tot 120. Hij die de Belgische nationaliteit verkregen heeft door verklaring afgelegd krachtens artikel 16 wordt geen Belg door geboorte (art. 5): indien hij van alle politieke rechten wil genieten zal hij de grote naturalisatie kunnen aanvragen (art. 20).

Artikel 17 verleent gedurende een bepaalde termijn een recht op nationaliteitskeuze aan ieder persoon wiens hoedanigheid van Belg betwist wordt doch die zonder onderbreking gedurende ten minste tien jaar in het genot is geweest van het bezit van de staat van Belg.

Het kan hier gaan om de regularisatie van de toestand van personen van vreemde nationaliteit die te goeder trouw als Belgen werden beschouwd ingevolge een vergissing begaan door een administratieve overheid of van personen wiens afstamming ten overstaan van een Belgische ouder heeft opgehouden te bestaan voor dat zij de leeftijd van 18 jaar hadden bereikt of ontvoogd waren voor die leeftijd maar die van het vereiste bezit van staat hadden genoten.

De artikelen 18 tot 21 hebben betrekking op de naturalisatie.

De naturalisatieprocedure (art. 21) werd in ruime mate vereenvoudigd: elke publiciteit in de loop van het onderzoek werd afgeschaft. Daarenboven wordt de naturalisatieakte, goedgekeurd door de Kamers en bekrachtigd door de Koning onmiddellijk in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt.

De vreemdeling wordt Belg door naturalisatie op de dag zelf van de bekendmaking. De Minister van Justitie zal de ambtenaren van de burgerlijke stand inlichten aangaande de verkrijging van de Belgische nationaliteit door naturalisatie.

Door deze nieuwe bepalingen worden tevens de formaliteiten van de betekening en van de overschrijving van de naturalisatieakte afgeschaft.

De artikelen 22 en 23 vormen het Hoofdstuk IV en betreffen de gevallen van verlies van de Belgische nationaliteit. Artikel 22 heeft de gronden van verlies van de Belgische nationaliteit verruimd, op voorwaarde dat het verlies geen staatloosheid tot gevolg heeft. Er dient te worden onderstreept dat het artikel 22, § 1, 5^e, voorziet in een nieuwe grond van verlies, te weten het verlies van nationaliteit door een Belg, ouder dan 18 jaar, geboren in het buitenland en die daar zijn hoofdverblijfplaats heeft gedurende meer dan 10 jaar: belanghebbende kan nochtans dit verlies vermijden door, voor het verstrijken van die termijn, door een gewone verklaring te kennen te geven dat hij de Belgische nationaliteit wil behouden. Deze verklaring kan evenwel niet worden beschouwd als een nationaliteitskeuze, zodat artikel 12 van het Wetboek betreffende de toekenning van de Belgische nationaliteit als gezamenlijk gevolg hier niet van toepassing is. Vanaf de dag van de verklaring begint een nieuwe termijn van 10 jaar te lopen, en zo verder (zie ook de overgangsbepalingen, art. 30 van het Wetboek).

Artikel 23 betreft de procedure van het verval van de Belgische nationaliteit bij arrest van het Hof van beroep; het neemt de bepalingen over van artikel 18bis van de gecoördineerde wetten op de nationaliteit. De tekst ervan werd voornamelijk gewijzigd ingevolge aanpassingen aan de terminologie van het Gerechtelijk Wetboek.

Artikel 24 betreft de herverkrijging van de Belgische nationaliteit door de procedure van de nationaliteitskeuze (art. 15 van het Wetboek). Belanghebbenden worden opnieuw Belgen door geboorte (art. 5 van het Wetboek). De verblijfsduur in België werd op uniforme wijze teruggebracht tot één jaar.

Een andere belangrijke nieuwigheid bestaat erin dat zelfs diegenen die de verblijfsvoorwaarde niet vervullen of van de Belgische nationaliteit afstand hadden gedaan, die nationaliteit door een procedure identiek met die van de nationaliteitskeuze kunnen herkrijgen; in die beide gevallen moet de rechtbank evenwel niet alleen de gegevens van artikel 15, maar ook de omstandigheden beoordelen waarin de belanghebbende de Belgische nationaliteit heeft verloren, alsmede de redenen waarom hij die wil herkrijgen.

Le législateur a jugé inopportuun de fixer d'avance et uniformément la durée de la vie commune qui atteste que le mariage n'est pas seulement une formalité accomplie en vue de ses effets sur la nationalité. Ce délai serait tantôt trop long, tantôt trop court. Par exemple, si un mariage consacre tardivement une union, il peut être inutile d'exiger qu'après sa conclusion la cohabitation se soit poursuivie pendant un délai déterminé avant que le juge ne se prononce. En revanche, un délai minimum (six mois) a été exigé, qui, tout en étant trop court dans certains cas pour que le juge doive le considérer comme suffisant, est du moins de nature à dissuader certaines personnes de contracter un mariage de complaisance. De plus, la faculté a été donnée au tribunal de surseoir à statuer pendant un temps qu'il déterminé mais qui ne peut excéder deux ans si la volonté d'intégration, dont question à l'article 15, § 2, n'est pas suffisamment établie.

Pour plus de précisions concernant cette procédure: voir Doc. Chambre n° 21 du 1er mars 1984, p. 117 à 120. Celui qui a acquis la nationalité belge par déclaration souscrite en vertu de l'article 16 ne devient pas Belge de naissance (art. 5): s'il veut jouir de tous les droits politiques, il pourra demander la grande naturalisation (art. 20).

L'article 17 confère durant un certain délai un droit d'option à toute personne à qui la qualité de Belge est contestée alors qu'elle avait joui de façon constante de la possession d'état de Belge pendant au moins dix ans.

Il peut s'agir ici de régulariser la situation de personnes de nationalité étrangère qui, de bonne foi, avaient été considérées comme Belges, suite à une erreur commise par une autorité administrative ou de personnes dont la filiation à l'égard d'un auteur belge a cessé d'être établie alors qu'elles n'étaient pas émancipées et n'avaient pas atteint l'âge de 18 ans mais qui avaient joui de la possession d'état requise.

Les articles 18 à 21 concernent la naturalisation.

La procédure de naturalisation (art. 21) a été largement simplifiée: toute publicité au cours de l'instruction a été supprimée. De plus, l'acte de naturalisation voté par les Chambres et sanctionné par le Roi est publié aussitôt au *Moniteur belge*.

L'étranger devient Belge par naturalisation le jour même de la publication. Le Ministre de la Justice informera les officiers de l'état civil de l'acquisition de la nationalité belge par naturalisation.

Ces nouvelles dispositions permettent ainsi de supprimer également les formalités de la notification et de la transcription de l'acte de naturalisation.

Les articles 22 et 23 formant le Chapitre IV prévoient les cas de perte de la nationalité belge. L'article 22 a étendu les causes de perte de la nationalité belge à condition que cette perte n'entraîne pas l'apatridie. Il y a lieu de souligner que l'article 22, § 1er, 5e, introduit dans la législation belge une nouvelle cause de perte, à savoir la perte de la nationalité par un Belge âgé de plus de 18 ans, né à l'étranger, qui y a fixé sa résidence principale depuis plus de dix ans: toutefois, l'intéressé peut éviter cette perte en exprimant, avant l'expiration de ce délai, par une simple déclaration, son désir de vouloir conserver la nationalité belge. Cette déclaration ne peut toutefois être assimilée à une option pouvant entraîner l'application de l'article 12 du Code relatif à l'attribution de la nationalité belge par effet collectif. A partir du jour où la déclaration est faite, un nouveau délai de dix ans commence à courir, et ainsi de suite (voir aussi les dispositions transitoires, art. 30 du Code).

L'article 23 concerne la procédure de la déchéance de la nationalité belge par arrêt de la Cour d'appel; il reprend les dispositions de l'article 18bis des lois coordonnées sur la nationalité. Le texte a été modifié principalement suite à des adaptations à la terminologie du Code judiciaire.

L'article 24 concerne le recouvrement de la nationalité belge par la procédure de l'option (art. 15 du Code). Les intéressés redevenant Belges de naissance (art. 5 du Code). La durée de résidence en Belgique a été réduite uniformément à un an.

Une autre innovation importante consiste à permettre également à ceux qui ne remplissent pas la condition de résidence ainsi qu'à ceux qui avaient renoncé à la nationalité belge de recouvrer celle-ci par une procédure identique à celle de l'option; dans ces deux cas toutefois, le tribunal doit apprécier, outre les éléments indiqués à l'article 15, les circonstances dans lesquelles le déclarant a perdu la nationalité belge et les raisons pour lesquelles il veut la recouvrer.

Dit bijzonder onderzoek zal de rechtbank onder meer in staat stellen aanvragen tot herkrijging te verwerpen uitgaande van personen die met opzet akten hebben gesteld die voor hen het verlies van de Belgische nationaliteit tot gevolg hadden, ten einde in ons land aan hun militieverplichtingen te ontsnappen.

Deze innovatie is verantwoord omdat een aantal Belgen door de autoriteiten van het land waar ze verblijven verplicht worden, hetzij de naturalisatie in die Staat aan te vragen, hetzij af te zien van de staat van Belg.

Het is nuttig te laten opmerken dat, ongeacht de toepassing van artikel 27 van het Wetboek (overgangsbepalingen), iedere vrouw, die Belgische door geboorte is en die staat door haar huwelijk met een vreemdeling heeft verloren, die kan herkrijgen op grond van artikel 24, zelfs indien het huwelijk niet ontbonden is.

Artikel 25 vermeldt de registers waarin het beschikkend gedeelte van de beslissingen tot inwilliging van de nationaliteitskeuze, van de verklaring en van de herkrijging van nationaliteit wordt overgeschreven. Het handelt ook over de vermeldingen die inzake nationaliteit moeten worden aangebracht op de kant van de akten van de burgerlijke stand.

De overgangsbepalingen komen voor in de artikelen 26 tot 30.

Artikel 26 handelt over de aanhangig zijnde procedures betreffende de verklaringen van nationaliteit die werden afgelegd en de verzoeken om naturalisatie die werden ingediend voor de inwerkingtreding van het Wetboek. De openbaarmaking werd evenwel afgeschaft.

De aandacht van de ambtenaren van de burgerlijke stand wordt in het bijzonder gevestigd op de bepalingen van artikel 27. Luidens dit artikel kan de vrouw die Belg is door geboorte of door naturalisatie en die staat, voor de inwerkingtreding van het Wetboek, heeft verloren door huwelijk met een vreemdeling of ingevolge de verkrijging van een vreemde nationaliteit door haar man — zoals voordien — de Belgische nationaliteit behouden, door een eenvoudige verklaring af te leggen binnen de zes maanden te rekenen vanaf de dag van het huwelijk of vanaf de dag waarop de man van nationaliteit veranderd is.

In artikel 28 wordt voorzien in een opnieuw ingaan van een termijn van twee jaar voor het verkrijgen van de Belgische nationaliteit door personen die konden genieten van de wet van 22 december 1961 betreffende buitenlanders die geboren zijn of hun woonplaats hebben op het grondgebied van Zaïre of door Zaïren die hun gewone verblijfplaats in België hebben gehad. Artikel 15 van het Wetboek is van toepassing op de verklaringen afgelegd op grond van artikel 28.

Naar luid van artikel 29 zal de staat van Belg, vanaf de dag van de inwerkingtreding van het Wetboek, automatisch worden verleend aan de vreemdelingen, jonger dan 18 jaar, die zich bevinden in een van de gevallen waarvan sprake is in de artikelen 8 tot 10 inzake de toekenning van de Belgische nationaliteit.

Artikel 30 behoeft geen commentaar.

Titel III van de wet betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit bevat de wijzigingsbepalingen, opheffingsbepalingen en slotbepaling (art. 14 tot 22 van de wet). Deze artikelen geven geen aanleiding tot opmerkingen.

De heren procureurs-generaal worden verzocht, vanaf heden, alle nodige maatregelen te nemen ten einde, vanaf de inwerkingtreding van de wet, de goede uitvoering van de nieuwe bepalingen betreffende de verschillende procedures van verkrijging en herkrijging van de Belgische nationaliteit te verwezenlijken.

De heren en Mevr. ambtenaren van de burgerlijke stand en hoofden van de Belgische diplomatieke zendingen of consulaire posten worden op hun beurt verzocht toe te zien op een juiste toepassing van de nieuwe regels die het Wetboek bevat, in het bijzonder van deze die betrekking hebben op de toekenning van de Belgische nationaliteit (art. 8 tot 11 en 29) en op de procedure van de nationaliteitskeuze (art. 15).

Brussel, 6 augustus 1984.

De Minister van Justitie,
J. Gol.

Cette enquête spéciale permettra notamment au tribunal de rejeter des demandes de recouvrement émanant de personnes qui, intentionnellement, ont posé des actes ayant entraîné pour elles la perte de la nationalité belge afin d'échapper à leurs obligations en matière de milice dans notre pays.

Cette innovation se justifie par le fait qu'un certain nombre de Belges sont contraints, par les autorités de leur pays de résidence, soit de se faire naturaliser dans cet Etat, soit de renoncer à la qualité de Belge.

Il est utile de faire observer que, sans préjudice de l'application de l'article 27 du Code (dispositions transitoires), toute femme, Belge de naissance, qui a perdu cette qualité par son mariage, pourra la recouvrer en vertu de l'article 24, même si le mariage n'est pas dissous.

L'article 25 indique les registres sur lesquels est transcrit le dispositif des décisions agréant les options, les déclarations et les recouvrements de nationalité. Il traite également des mentions relatives à la nationalité à apporter en marge des actes de l'état civil.

Les dispositions transitoires figurent aux articles 26 à 30.

L'article 26 traite des procédures en cours concernant les déclarations de nationalité souscrites et les demandes de naturalisations introduites avant l'entrée en vigueur du Code. La publicité est toutefois supprimée.

L'attention des officiers de l'état civil est spécialement attirée sur les dispositions de l'article 27. Cet article prévoit que la femme, Belge de naissance ou par naturalisation, qui a perdu cette qualité avant l'entrée en vigueur du Code par son mariage avec un étranger ou du fait de l'acquisition d'une nationalité étrangère par son mari, peut — comme auparavant — conserver la nationalité belge par une simple déclaration faite durant les six mois à partir du jour du mariage ou du jour où le mari a changé de nationalité.

Une réouverture de délai de deux ans est prévue à l'article 28 pour l'acquisition de la nationalité belge par les personnes qui pouvaient bénéficier de la loi du 22 décembre 1961 relative aux étrangers nés ou domiciliés sur le territoire du Zaïre ou par les Zaïrois ayant eu en Belgique leur résidence habituelle. L'article 15 du Code est applicable aux déclarations souscrites sur base de l'article 28.

La disposition prévue à l'article 29 aura pour effet d'accorder automatiquement la qualité de Belge, au jour de l'entrée en vigueur du Code, aux étrangers âgés de moins de 18 ans qui se trouvent dans l'un des cas prévus aux articles 6 à 10 relatifs à l'attribution de la nationalité belge.

L'article 30 n'appelle pas de commentaire.

Le titre III de la loi relative à certains aspects de la condition des étrangers et instituant le Code de la nationalité belge contient les dispositions modificatives, abrogatoires et finale (art. 14 à 22 de la loi). Ces articles n'appellent aucune observation.

MM. les procureurs généraux sont priés de prendre, dès à présent, toutes les mesures nécessaires en vue de réaliser, dès l'entrée en vigueur de la loi, la bonne exécution des nouvelles dispositions relatives aux différentes procédures d'acquisition et de recouvrement de la nationalité belge.

MM. et Mmes les officiers de l'état civil et les chefs de missions diplomatiques ou de postes consulaires belges sont priés de leur côté de veiller à une application correcte des nouvelles règles contenues dans le Code, spécialement de celles qui ont trait à l'attribution de la nationalité belge (art. 8 à 11 et 29) et à la procédure de l'option (art. 15).

Bruxelles, le 6 août 1984.

Le Ministre de la Justice,
J. Gol.